

[Chr. J. Hansen.]

Penge, og jeg tror ikke, der kan tænkes nogen Regering eller Rigsdag i dette Land, som ikke interessere sig for Boligspørgsmaalet. Boligspørgsmaalet er efter min Formening i høj Grad en Samfundssag, over for hvilken den enkelte maa føle sit Ansvar, men hvis Betydning ogsaa baade Regering og Rigsdag maa forstaa og derudfra øve en Indsats. Det viser sig da ogsaa, at der gennem Aarene har været Vilje dertil, og det er der fortsat.

Nu er det ikke første Gang, en Regering møder med Forslag om Støtte til Boligbyggeri; det er for saa vidt ikke noget nyt i dansk Lovgivning. Under og efter forrige Verdenskrig stod vi over for en betydelig Boligmangel, og gennem flere Aar blev der ydet Støtte til et Boligbyggeri af ret betydeligt Omfang, hvorved der ogsaa blev opført adskillige Tusinde Lejligheder. Ved Loven af 1938, den Lov, der nu skal afløses af den her foreslaaede Lov, blev der stillet meget betydelige Beløb til Raadighed for Byggeriet. 1938-Loven er som bekendt forlænget og ændret flere Gange i Aarens Løb, og som det fremgaar af Bemærkningerne til nærværende Lovforslag, er der i Henhold til disse Love bevilget i alt 318 Mill. Kr. til Boligbyggeri og tilvejebragt 46 200 Lejligheder. Det er altsaa betydelige Summer, der af tidligere Regeringer er stillet til Raadighed til det vigtige Formaal at fremskaffe Boliger, og det er saaledes ikke tidligere Regeringers eller Rigsdagens Vrangvilje eller Modstand mod Indgreb fra Statens Side, som er Skyld i de nuværende katastrofale Boligforhold, men i højere Grad den Materiale-mangel, vi efterhaanden er kommet ud for, en Materiale-mangel paa Byggeriets Omraade, som vel desværre alle europæiske Nationer lider under for Tiden.

Lovforslaget bygger nogenlunde paa de samme Principper som Loven af 1938 med senere Ændringer, og dets Udarbejdelse følger i høj Grad de Retningslinier, som er angivet i de to Betænkninger fra Udvalgene af 1940 og 1941.

Lovforslaget er delt i 13 Kapitler og har over 60 Paragraffer. Formen for Støtten bestaar i Almindelighed i Laan, Afdrags- henstand og Rentelettelse. Hvad Laanene angaar, er der jo ingen særlige Ændringer sket. Efter den gamle Lovs § 3 kan Laan til Kommunerne højst udgøre 40 pCt. og i Forbindelse med de foranstaaende Prioritetslaan højst 95 pCt. af Anskaffelsessummen eller Værdien. Til Boligforeninger kan Laanene udgøre højst 30 pCt. og i Forbindelse med de foranstaaende Prioritetslaan

højst 85 pCt. af Anskaffelsessummen eller Værdien. I det nu foreliggende Lovforslag tales ikke om de 40 eller de 30 pCt., men om 85, 95 henholdsvis 97 pCt., hvis Kommune-garanti tilbydes for den Del af Laanet, der faar Sikkerhed efter 85 pCt. af Anskaffelsessummen eller Værdien. Jeg tror — og Indenrigsministeren var inde paa det i sin Forelæggelsestale —, at det efterhaanden er betydelige Summer, Kommunerne herefter kommer til at kautionere for. Vel er man klar over, at det er Staten, der maa betale det Rentetab, der fremkommer ved de billige Laan, men Risikoen ved Kautionen for Laan efter 85 pCt. af Anskaffelsessummen i Dag kan slet ikke overses, og vi maa vel oven i Købet haabe paa, at der vil komme et betydeligt større Byggeri i Gang end tidligere, hvilket ogsaa vilde have øget Kautionforpligtelserne, saafremt de gamle Regler var blevet staaende. Det er klart — og saadan bør det ogsaa være —, at Kommunerne er stærkt interesserede i at medvirke til Fremskaffelsen af Boliger, men det maa alligevel i høj Grad betragtes som en Statsopgave. Risikoen er ogsaa højst ulige fordelt paa de enkelte Kommuner, medens Statens eventuelle Tab kan fordeles mere retfærdigt paa alle.

I det andet høje Ting har Lovforslaget været underkastet en meget grundig Udvalgsbehandling, og en af de Ting, som jeg afgjort synes er en Forbedring af Lovforslaget, er netop Bestemmelsen om, at Kommunens Laanegaranti begrænses, efterhaanden som Laanene amortiseres.

I §§ 14, 15 og 16 er der givet Regler for Tilskud til filantropiske Virksomheder, hvis Formaal er at tilvejebringe billige Boliger. Denne Bestemmelse kan være meget god, men hvis Kommunerne ikke som Betingelse for saadanne Tilskud stiller et vist Krav til disse Boligers Størrelse, Indretning og Udstyr, kan de vistnok blive saa billige, at man en Dag fortryder deres Opførelse. Jeg synes altid, der maa bygges med Fremtiden for Øje og saa forsvarligt, at man ikke senere hen fortryder det, og man kan heller ikke have noget imod, at der stilles et fornuftigt Krav derom, eller at Kommunerne giver Tilskud, naar et saadant Krav om, at der skal bygges forsvarligt, bliver opfyldt.

Haandværkerudgifterne er et af de Spørgsmaal, der interesserer stærkt i denne Lov. Der har været anket over, at disse Udgifter var fastlagt med Beløb, der efterhaanden var urimelig lave i Forhold til den Stigning, der har været paa saavel Materialer som paa Arbejds-løn. I Lovforslagets første Affattelse var der her sket en For-